

รูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดคดีเมาแล้ว ขับด้วยการทำงานบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์ ในจังหวัดราชบุรี

The Pattern of Behavior Modification of Drunk Driving Offenders by Social Service or Public Benefit : A Case Study in Ratchaburi Province

ยุพยงค์ วิจารณ์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ถึงรูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ ผู้กระทำความผิดคดีเมาแล้วขับด้วยการทำงานบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์ใน จังหวัดราชบุรี รูปแบบการวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือจังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าพนักงานคุมประพฤติในส่วนกลุ่มงานสอดส่องและแก้ไขฟื้นฟูที่ ปฏิบัติงานในจังหวัดราชบุรี และประชาชนผู้ที่ถูกคุมประพฤติในคดีเมาแล้วขับในจังหวัด ราชบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 2) แบบ บันทึกรสนทนาในกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า ในจังหวัดราชบุรีแนวทางการปฏิบัติในการแก้ไข ฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดมุ่งเน้นไปที่การให้ผู้กระทำความผิดได้ทำงานบริการ สังคมหรือสาธารณะประโยชน์เป็นหลัก และใช้ระบบการเก็บจำนวนชั่วโมงการบำเพ็ญ ประโยชน์เป็นเกณฑ์ประเมินในการบรรลุตามเงื่อนไขการคุมประพฤติ ซึ่งรูปแบบดังกล่าว เป็นรูปแบบที่มีแนวทางการปฏิบัติแก่ผู้กระทำความผิดแบบเป็นกลางโดยมุ่งเน้นการให้ ความรู้และการสร้างจิตสำนึกต่อสังคมให้กับตัวผู้กระทำความผิด แต่ทั้งนี้จากข้อมูลพบว่า ในจังหวัดราชบุรีผู้กระทำความผิดมีสาเหตุของปัญหาในการกระทำความผิดหลายสาเหตุ ส่งผลให้ปัญหาที่ก่อให้เกิดการดื่มสุรายังคงมีอยู่เช่นเดิมแม้จะผ่านการเข้าร่วมโครงการ

¹ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง 46 หมู่ที่ 3 ตำบลเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

E-mail : yupayong_26@hotmail.com

บริการสังคมหรือสาธารณะประโยชน์แล้ว เป็นการยากที่จะใช้รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมที่เหมือนกันมาแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดที่มีสาเหตุในการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดกรณีมาแล้วซ้ำโดยตรงไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเรื่องการแก้ไขพฤติกรรมผู้กระทำความผิดไม่ให้อีกกลับมากระทำความผิดซ้ำ ข้อค้นพบจากงานวิจัยคือ รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดกรณีมาแล้วซ้ำในส่วนของการทำงานบริการสังคมหรือสาธารณะประโยชน์ดังกล่าว ควรมีการใช้รูปแบบผสมผสานกับการแก้ไขฟื้นฟูในวิธีการอื่นด้วย เช่น การใส่กำไลข้อเท้า (EM) การรายงานตัวตามคำสั่งศาล หรือการให้คำปรึกษาเฉพาะราย (MI) เป็นต้น การค้นพบนี้สามารถเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำงานเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดกรณีมาแล้วซ้ำในจังหวัดราชบุรี โดยนำไปเป็นแนวทางในการวางรูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดมาแล้วซ้ำให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ : รูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม, ผู้กระทำความผิดมาแล้วซ้ำ, การทำงานบริการสังคม, สาธารณะประโยชน์

Abstract

The objectives of this research were to analyze the pattern of behavior modification of drunk driving offenders: a case study of Social Service or Public Benefit in Ratchaburi Province. The research model is qualitative research. The research area is Ratchaburi Province. The samples consisted are the Surveillance and Rehabilitation Probation Officer in Ratchaburi Province and the drunk driving offenders under rehabilitation programs in Ratchaburi Province. There are 2 types of research tools: 1) Structured interviews 2) Focus Group Discussion. The research founded the Implementing of drunk driving offenders In Ratchaburi Province. There are focus on social service and public benefit activities and use the system of collecting hours of service as an evaluation criterion in fulfilling the probation conditions. This format is a base guideline for treating the offenders by

focusing on providing knowledge and public awareness to the offenders. However, this research found the information about the diversity of reason for the cause of drunk driving offense in Ratchaburi Province. It causes unstable efficiency resulting in behavior modification of drunk driving offenders as it should be. Especially, in the issue of recidivism. The findings from this research suggested the behavior modification of drunk driving offenders in terms of social service and public benefit should be used in combination method with other types of behavior modification such as Electronic Monitoring (EM), reporting by court order or Motivational Interviewing (MI). This finding can be useful for the staff working on behavior modification of drunk driving in Ratchaburi Province. By using as a guideline for set up the pattern of behavior modification of drunk driving offenders for further efficiency.

Keywords: Pattern of Behavior Modification, Drunk Driving Offenders, Social Service, Public Benefit

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดอนาคตของชาติ หากประเทศขาดแคลนทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพการพัฒนาประเทศในแต่ละด้านย่อมขาดประสิทธิภาพ จากสถิติเฉพาะช่วงเทศกาลปีใหม่ในปี พ.ศ. 2561 พบว่ามีคดีเกี่ยวกับการขับซึ่รถยนต์ที่เข้าข่ายความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกจำนวน 6,667 คดี โดยมีคดีซึ่รถขณะเมาสุร่าจำนวน 6,030 คดี คิดเป็นร้อยละ 90.31 จากคดีทั้งหมด และเมื่อเทียบกับสถิติระหว่างปี พ.ศ. 2560 กับ พ.ศ. 2561 พบว่ามีจำนวนผู้ถูกคุมประพฤติมากขึ้น (สยามรัฐออนไลน์. 2561) จากสถิติที่ปรากฏทำให้ทราบว่าแนวโน้มการกระทำความผิดเมาแล้วขับในประเทศไทยยังมีอัตราที่เพิ่มมากขึ้น และคดีส่วนใหญ่เป็นคดีที่เกิดมาจากการกระทำความผิดเมาแล้วขับ ปัจจัยที่ทำให้ผู้กระทำความผิดซึ่รถในขณะเมาสุร่า แบ่งออกเป็น ปัจจัยด้านวิถีชีวิตประเพณีในเขตพื้นที่นั้น ๆ ปัจจัยด้านความรับผิดชอบตนเองและสังคม ปัจจัยด้านความผูกพันทางสังคม (กัลลิกา ฉินวิรุฬห์ศิริทรัพย์ม, 2557) ทำให้ตามกฎหมายไทยจึงใช้การลงโทษตามกฎหมายอาญา

เป็นกลไกสำคัญในการควบคุมประชาชนที่อาศัยอยู่ในสังคม โดยผ่านการบังคับใช้ของ ภาครัฐ (อาริชา มณีสว่าง, 2550) การกระทำความผิดฐานเมาแล้วขับได้มีการบัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 (2) เป็นการห้ามมิให้มีการขับขีรถ ในขณะเมาสุรา หากผู้ใดฝ่าฝืนจะมีบทลงโทษตามมาตรา 160 ตรี ในสถานเบา คือ โทษ จำคุกไม่เกิน 1 ปีหรือปรับตั้งแต่ 5,000 – 20,000 บาท จนไปถึงสถานหนัก คือ จำคุก ตั้งแต่ 3 – 10 ปี และปรับตั้งแต่ 60,000 – 200,000 บาท แม้จะมีบทลงโทษที่หนักขึ้น แต่ผลลัพธ์ในส่วนของการตราของผู้กระทำความผิดเมาแล้วขับกลับมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น อันเป็นการตรงข้ามกับแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจน สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าการมุ่งเน้นการลงโทษ เพียงอย่างเดียวไม่สามารถลดจำนวนผู้กระทำความผิดลงได้ จึงได้มีการนำแนวคิดในเรื่อง การแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดเข้ามาเพื่อแก้ไขปัญหการเพิ่มจำนวนผู้กระทำความผิดในคดีเมาแล้วขับ โดยที่มาของหลักการดังกล่าวเกิดมาจากแนวความคิดว่ามนุษย์ เป็นผู้มีอิสระทางความคิดและการตัดสินใจ ดังนั้นการที่ฝ่าฝืนต่อกฎเกณฑ์ของสังคม ย่อมสมควรได้รับการตำหนิ หรือได้รับการลงโทษจากสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2557) ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีแนวคิดว่าการกระทำของมนุษย์นั้นถูก กำหนดโดยปัจจัยต่างๆ ทำให้มนุษย์ไม่สามารถกระทำการต่างๆ ได้อย่างใจอิสระ แต่ถูก กัดดันให้กระทำไปตามสิ่งแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ รอบตัว ทำให้มนุษย์อาจกระทำผิดได้ (ลาวัลย์ หอนพรัตน์, 2557) จนในเวลาต่อมาจึงได้เกิดการเปลี่ยนแปลงแนวความคิด เกี่ยวกับลักษณะการลงโทษว่าการลงโทษนั้นไม่ควรให้น้ำหนักกับความรุนแรง แต่ควรให้ ความสำคัญกับสาเหตุที่ทำให้ต้องกระทำความผิด และทำการแก้ไขสาเหตุที่บกพร่องนั้น มากกว่าการมุ่งเน้นไปที่การลงโทษที่เป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุ (มนสิชา บุญนาค, 2556) ซึ่งในต่างประเทศเชื่อว่าการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมก็คือการรักษาอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถ แก้ไขความบกพร่องทางด้านร่างกายและจิตใจ และส่งผลไปถึงการปรับปรุงแก้ไข พฤติกรรมของคนเหล่านั้นได้ด้วย (Fergus M, 2016) และหากมีการวางแผนแก้ไขฟื้นฟู พฤติกรรมผู้กระทำความผิดที่ถูกต้องและเหมาะสมตั้งแต่เริ่มแรก โดยใช้กระบวนการที่ เหมาะสมต่อตัวผู้กระทำความผิด การแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดจะ เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ (Howells K. & Day, A.,1999) ซึ่งในระดับสากล องค์การสหประชาชาติ (United Nation) ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรม ผู้กระทำความผิดมากกว่าการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยการจำคุก และยังเชื่อว่าหาก หลีกเลี่ยงการควบคุมตัวผู้กระทำความผิดได้จะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้กระทำความผิดเอง

และต่อสังคมในอนาคตด้วย ทั้งนี้ตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำว่าด้วยเรื่องการไม่ควบคุมตัวผู้กระทำความผิด (United Nation Standard Minimum Rules for non-custody Measures หรือ Tokyo Rule) (ซีต้า ธนรัฐดิวงค์, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่ต่างประเทศนำเอาการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดมาใช้ในการลดอัตราผู้กระทำความผิด รวมถึงผู้กระทำความผิดซ้ำ โดยวิธีการหนึ่งที่ถูกนำมาใช้คือ การทำงานบริการสังคม (Community service) เป็นกรณีพิเศษที่กำหนดโทษตัวผู้กระทำความผิดในคดีอาญาโดยมีเงื่อนไขให้ตัวผู้กระทำความผิดต้องทำงานเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือในบางครั้งอาจเป็นการทำประโยชน์เพื่อตัวผู้เสียหาย โดยการบริการสังคมดังกล่าวจะไม่มีกำหนดค่าตอบแทนแก่ตัวผู้กระทำความผิด (ขวัญชัย บุรพเจตนา, 2553) ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การใช้มาตรการในการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำ โดยนำกระบวนการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาใช้ในการแก้ไขพฤติกรรมของอาชญากร รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมให้กับตัวผู้กระทำความผิดในการกลับเข้าสู่สังคมภายหลังการพ้นโทษ และยังรวมถึงการบริการทางด้านการศึกษา การฝึกวิชาชีพ ตลอดจนการสร้างโอกาสในการทำงานให้แก่ผู้กระทำความผิด (Blakey R., 2017) มากกว่าการมุ่งเน้นที่การทำงานบริการสังคมหรือสาธารณะประโยชน์เพียงอย่างเดียว อีกทั้งยังส่งผลดีต่อตัวผู้กระทำความผิดเองทำให้ตัวผู้กระทำความผิดเชื่อในคุณค่าของตนเอง (Andrews D.A., & Bonta J., 2010) ทำให้รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดมาแล้วซ้ำในจังหวัดราชบุรีควรจะเป็นรูปแบบผสมผสานทั้งทางด้านบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์ ผสมผสานเข้ากับการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดในรูปแบบอื่นเพื่อให้เกิดการแก้ไขพฤติกรรมผู้กระทำความผิดอย่างมีประสิทธิภาพ

บทความวิจัยนี้จะนำเสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ถึงแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดกรณีมาแล้วซ้ำในส่วนของการทำงานบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์ในจังหวัดราชบุรี โดยผลการวิจัยที่ค้นพบสามารถเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดมาแล้วซ้ำในจังหวัดราชบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ถึงแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขพื้นที่พหุพฤติกรรมของ ผู้กระทำความผิดกรณีเมาแล้วขับทั้งในส่วนของการทำงานบริการสังคม หรือสาธารณะ ประโยชน์

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มเป้าหมายโดยคัดเลือกบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลได้อย่าง ถูกต้องและเป็นผู้มีความรู้ในด้านที่สัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการแก้ไขพื้นที่พหุพฤติกรรมผู้กระทำความผิดในคดีเมาแล้วขับ ได้แก่ เจ้าพนักงานคุมประพฤติในส่วนกลุ่มงานสอดส่องและแก้ไขพื้นที่ ปฏิบัติงานในจังหวัดราชบุรี จำนวน 4 คน โดยจะเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก และได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยกำหนดว่าต้องเจ้าพนักงานคุมประพฤติที่ ปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรงและมีอายุงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี

2. กลุ่มประชาชนผู้ที่ถูกคุมประพฤติในคดีเมาแล้วขับในจังหวัดราชบุรี จำนวน 10 คน โดยจะเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกและการสังเกต และได้เลือกกลุ่ม ตัวอย่างแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดคดีเมาแล้วขับด้วยการ ทำงานบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์ในจังหวัดราชบุรี มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นเครื่องมือที่ผู้ทำการวิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาประเด็นคำถามปลายปิดและ ปลายเปิดจากการทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

1.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยจะเลือกใช้คำถามที่สร้างขึ้น ซึ่งแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยได้ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้

2.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยการบันทึกข้อมูลจะใช้ 2 วิธี ได้แก่ การจดบันทึกในการประชุมกลุ่มย่อย และการบันทึกเทปเสียงจากการสัมภาษณ์ ซึ่งจะเลือกใช้ตามความเหมาะสมและสภาวะโอกาส

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามขั้นตอนตรงตามวัตถุประสงค์ และสำเร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดย แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดกรณีเมาแล้วขับ

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการสร้างและพัฒนาแนวทางในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดกรณี เมาแล้วขับ

2) ศึกษาสภาพการณ์ของการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดกรณีเมาแล้วขับในจังหวัดราชบุรี

3) ศึกษาความเหมาะสมในการควบคุมความประพฤติเพื่อแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดกรณีเมาแล้วขับ ในส่วนของการบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์

ขั้นตอนที่ 2 การจัดเก็บข้อมูล โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้เกี่ยวข้องกับการคุมประพฤติเพื่อแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดกรณีเมาแล้วขับในจังหวัดราชบุรี โดยการสัมภาษณ์ แนวทางการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาเพื่อวิเคราะห์หารูปแบบแนวทางในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดกรณีเมาแล้วขับจากข้อมูลที่ได้ทำการวิจัยให้เกิดความเหมาะสม และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถาวรและยั่งยืน อันจะนำไปสู่การทำให้ผู้กระทำความผิดไม่กลับไปทำความผิดซ้ำซากและสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติทั่วไป และยังช่วยลดปัญหาการเมาแล้วขับอันอาจจะส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามในการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุม เนื้อหาครบถ้วน ข้อคำถามถูกต้องเหมาะสม ตรงตามโครงสร้าง และภาษาที่ใช้เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูล (สมคิด พรหมจ้อย, 2538, น. 34)

หลังจากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องฯ โดยใช้

สูตรเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การพิจารณาระดับค่าดัชนีความสอดคล้องฯ ของข้อคำถามที่ได้จากการคำนวณจากสูตรที่จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.00 ถึง 1.00 มีรายละเอียดของเกณฑ์การพิจารณาดังนี้ กล่าวคือ ถ้ามีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป คัดเลือกข้อสอบข้อนั้นไว้ใช้ได้ แต่ถ้าได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาแก้ไขปรับปรุง หรือตัดทิ้ง โดยกำหนดรูปแบบของแบบตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

- 1 เมื่อเห็นว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าไม่ตรงกับขอบข่ายเนื้อหาตามที่ระบุไว้

ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการที่หลากหลายตามระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้ 1) การจำแนกการจัดการระบบข้อมูล 2) การวิเคราะห์ สรุปลุบั่นย 3) การเปรียบเทียบเหตุการณ์ 4) การวิเคราะห์ส่วนประกอบ 5) การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสาร 6) การวิเคราะห์สาเหตุ ผล และ 7) การสร้างจินตนาการเชิงสังคมวิทยา ซึ่งแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เน้นการวิเคราะห์กฎหมาย (Legal Analysis) โดยคำนึงถึงกรอบแนวความคิด (Conceptual Framework) ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ อันมีฐานแนวคิดการวิเคราะห์จากทฤษฎีและหลัก

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และผสมผสานกับข้อมูลข้อเท็จจริงที่เก็บรวบรวมได้จากผู้เชี่ยวชาญ และสถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของ ผู้กระทำความผิดกรณีเมาแล้วขับในจังหวัดราชบุรี ทั้งในส่วนของการทำงานบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์ พบว่า กลุ่มผู้ถูกคุมประพฤติให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า การทำงานบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์ทำให้เกิดประสิทธิภาพต่อตัวผู้กระทำความผิดเพราะทำให้รู้สึกว่าคุณเองมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ก็ยังรู้สึกว่าการทำงานบริการสังคมบางงานยังไม่เหมาะกับตนเอง และไม่ใช่งานที่ตนเองถนัด และในบางรายยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาการดื่มสุราของตนเองได้ แม้จะผ่านกระบวนการทำงานบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์แล้ว และผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมทั้งใน ส่วนของกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดในคดีเมาแล้วขับ และกลุ่มประชาชนผู้ที่ถูกคุมประพฤติในคดีเมาแล้วขับในจังหวัดราชบุรีมีความต้องการให้มีรูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมที่สามารถแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากกว่าเดิม ซึ่งจากเดิมการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดเมาแล้วขับมีแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการในรูปแบบของการให้ความรู้ทางด้านวินัยจราจร และการทำงานบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์ เช่น การเดินรณรงค์ผ่านโครงการเมาไม่ขับ การเข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับการรักษาวินัยจราจร การร่วมกันทาสีถนน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมโดยแนวทางดังกล่าว สามารถจัดให้ผู้กระทำความผิดที่ถูกคุมประพฤติเข้าร่วมได้เป็นจำนวนมาก ในคราวเดียวกัน โดยใช้รูปแบบของการเก็บจำนวนชั่วโมงในการทำงานบริการสังคมหรือ สาธารณะประโยชน์ผ่านการประเมินของเจ้าหน้าที่ ซึ่งรูปแบบดังกล่าวเป็นรูปแบบที่มีแนวทางปฏิบัติแก่ผู้กระทำความผิดแบบเป็นกลางโดยมุ่งเน้นการให้ความรู้และการสร้างจิตสำนึกต่อสังคมให้กับ ตัวผู้กระทำความผิด แต่ทั้งนี้จากข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย พบว่าในจังหวัดราชบุรีผู้กระทำความผิดมีสาเหตุของปัญหาในการกระทำความผิดหลายสาเหตุ เช่น ปัญหาจากการทำงาน การใช้ชีวิต สังคม ที่มีการสังสรรค์ สังคมเพื่อนที่ดื่มสุรา เม้าต้องมีการพบปะสังสรรค์กัน ส่งผลให้ปัญหาที่ก่อให้เกิดการดื่มสุรายังคงมีอยู่เช่นเดิม

แม้จะผ่านการเข้าร่วมโครงการบริการสังคมหรือสาธารณะประโยชน์แล้ว เพราะการสร้างจิตสำนึกยังไม่ใช่ปัจจัยหลักที่จะสามารถแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดได้ เนื่องจากปัญหาของผู้กระทำความผิดแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จึงเป็นการยากที่จะใช้รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมที่เหมือนกันมาแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดที่มีสาเหตุที่ก่อให้เกิดการกระทำความผิดที่แตกต่างกันได้ ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมที่เกิดกับตัวผู้กระทำความผิดโดยตรงยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเรื่องการแก้ไขไม่ให้ผู้กระทำความผิดกลับมาก่อการกระทำความผิดซ้ำเพราะปัญหาที่ทำให้เกิดการดื่มสุรายังคงอยู่เช่นเดิมโดยยังไม่ได้รับการแก้ไขแต่อย่างใด

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ถึงรูปแบบการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดคดีเมาแล้วขับด้วยการทำงานบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์ในจังหวัดราชบุรี สรุปได้ดังนี้ รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมโดยการทำงานบริการสังคม หรือสาธารณะประโยชน์ในจังหวัดราชบุรีเป็นรูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตัวผู้กระทำความผิด โดยวิธีการสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและทำให้ตัวผู้กระทำความผิดรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง แต่ทั้งนี้รูปแบบดังกล่าวยังคงมีข้อควรปรับปรุงแก้ไข คือ การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เป็นสาเหตุหลักอันทำให้เกิดการดื่มสุราของตัวผู้กระทำความผิดที่อาจมีปัจจัยแวดล้อมที่มีความแตกต่างกันในตัวผู้กระทำความผิดแต่ละราย จึงมีความจำเป็นต้องมีการใช้รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดแบบผสมผสานโดยใช้รูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดรูปแบบอื่นเพิ่มเติม เช่น การสร้างแรงจูงใจเพื่อแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรม โดยเน้นให้เกิดการแก้ไขปัญหาของตัวผู้กระทำความผิดที่แตกต่างกันได้อย่างแท้จริงอันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

ในจังหวัดราชบุรีแนวทางการปฏิบัติในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดมุ่งเน้นการให้ผู้กระทำความผิดได้ทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณะ

ประโยชน์เป็นหลัก ควบคู่ไปกับการให้ความรู้ทางด้านกฎหมายจราจร และใช้ระบบการเก็บจำนวนชั่วโมงการบำเพ็ญประโยชน์เป็นเกณฑ์ประเมินในการบรรลุตามเงื่อนไขการคุมประพฤติ ซึ่งมาตรการดังกล่าวเมื่อพิจารณาตามทฤษฎีแล้วพบว่ายังคงไม่เป็นไปตามหลักทฤษฎีการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดอย่างครบทุกด้าน เนื่องจากรูปแบบการทำงานบริการสังคมหรือสาธารณะประโยชน์ เป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อตัวผู้กระทำความผิด โดยให้ผู้กระทำความผิดออกไปเดินร่วมรณรงค์เรื่องเมาแล้วขับในช่วงใกล้เทศกาลวันหยุดยาว เช่น เทศกาลปีใหม่หรือสงกรานต์ หรือการทาสีเครื่องหมายจราจรในบริเวณชุมชน ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องออกสู่สังคมในฐานะผู้ถูกคุมประพฤติที่ต้องมาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์อาจทำให้เกิดความอับอายต่อตัวผู้กระทำความผิดได้ส่งผลให้การกลับไปใช้ชีวิตในสังคมอีกครั้งกลายเป็นปัญหาต่อตัวผู้กระทำความผิดเอง จนทำให้การแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดไม่ได้ประสิทธิภาพอย่างที่ควรจะเป็น และเป็นผลร้ายกับตัวผู้กระทำความผิดโดยตรง และในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยวิธีการบริการสังคมและสาธารณะประโยชน์แม้จะมีข้อดีทางด้านการแก้ไขผู้ถูกคุมประพฤติได้เป็นจำนวนมากในคราวเดียว แต่ตามทฤษฎีแล้วผู้กระทำความผิดแต่ละบุคคล ย่อมมีสาเหตุในการกระทำความผิดที่แตกต่างกัน ดังจะเห็นได้จากกรณีวิจัยที่พบว่าผู้กระทำความผิดบางคนดื่มเหล้าเพราะมีความเครียดสะสม หรือบางคนอยู่ในสังคมที่มองว่าการดื่มเหล้าเป็นเรื่องปกติ และเมื่อเกิดความประมาท รู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือความศีกะนอง ย่อมทำให้ผู้คนเหล่านี้ซึ่งมีสาเหตุในการกระทำความผิดที่แตกต่างกันกลับมามีโทษในฐานความผิดเดียวกัน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่ากระบวนการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมที่เหมือนกันจะสามารถแก้ไขพฤติกรรมของบุคคลเหล่านี้ได้ทุกคนทำให้การแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมที่เหมาะสมจึงต้องคำนึงถึงความเหมาะสมต่อตัวบุคคล เพื่อให้สามารถแก้ไขสาเหตุของปัญหาที่นำไปสู่การกระทำความผิดและส่งผลให้สามารถแก้ไขสาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำความผิดได้ ซึ่งทำให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติและไม่กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก ทั้งในกรณีการเก็บชั่วโมงในการทำประโยชน์การบริการสังคมซึ่งมุ่งเน้นที่การทำประโยชน์สาธารณะให้ได้ครบตามเงื่อนไขที่กำหนดแม้จะสร้างประโยชน์ให้แก่ตัวผู้กระทำความผิดและสังคมโดยรวมทางด้านจิตสำนึกและความรับผิดชอบ แต่ปัญหาที่เป็นสาเหตุอันทำให้ผู้กระทำความผิดต้องกระทำความผิดเมาแล้วขับกลับถูกมองข้ามไป ซึ่งรูปแบบดังกล่าวยังไม่เป็นไปตามทฤษฎีการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในเรื่อง เมื่อผู้กระทำความผิดได้

ถูกแก้ไขฟื้นฟูให้ดีขึ้นแล้วให้หยุดการลงโทษ เพราะการเก็บชั่วโมงการทำงานบริการสังคมหรือสาธารณะประโยชน์ตามกฎหมายจำเป็นต้องทำตามกำหนดรายชั่วโมงเป็นหลักมากกว่าการพิจารณาในเรื่องผลสำเร็จในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิด

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์

1.1 จากการศึกษาวิจัยนี้ พบว่ารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดกรณีมาแล้วซ้ำในจังหวัดราชบุรี คือ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยใช้รูปแบบการสร้างแรงจูงใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้กระทำความผิดมาแล้วซ้ำในจังหวัดราชบุรีโดยควรให้ความสำคัญกับความเหมาะสมและความมีประสิทธิภาพต่อตัวผู้กระทำความผิดโดยตรง และทำให้ผู้กระทำความผิดไม่กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

1.2 ผู้วิจัยขอเสนอให้ศึกษารูปแบบการจำแนกผู้กระทำความผิดมาแล้วซ้ำในต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย เพราะหากสามารถจำแนกสาเหตุในการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดจะช่วยให้การกำหนดเป้าหมายในการสร้างแรงจูงใจในการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาทักษะของการให้คำปรึกษาและบำบัดเพื่อสร้างแรงจูงใจโดยเฉพาะกรณีมาแล้วซ้ำ และการศึกษารูปแบบการจำแนกผู้กระทำความผิดมาแล้วซ้ำในต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

กัลลิกา ฉินวิรุฬห์ศิริทรัพย์ม. (2557). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มสุรา

ของผู้ถูกคุมความประพฤติ คดีมาแล้วซ้ำ. วารสารวิทยบริการ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 25(2), 1.

ขวัญชัย บุรพเจตนา. (2553). แนวทางการบริหารจัดการงานบริการสังคมแทนค่าปรับ.

กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการ

ฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.

ชิดา ธนฐิตวงศ์. (2553). การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์.

(วิทยานิพนธ์นิติศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ณัฐฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2557). **ทฤษฎีการลงโทษ**. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

มนสิชา บุนนาค. (2556). **การกำหนดโทษทางเลือกกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำ**

ความผิด. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

ลาวัลย์ หอนพรัตน์. (2557). **ทฤษฎีการแก้ไขผู้กระทำผิด**. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สมคิด พรหมจ้อย. (2538). **“กระบวนการวิจัย” ในเอกสารการสอนชุดวิชาสถิติและการวิจัยทางสารนิเทศศาสตร์ หน่วยที่ 2**. นนทบุรี :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สยามรัฐออนไลน์. (2561). **ยอดรวมเมาแล้วขับปีจอ ยอดพุ่ง 6,030 คดี**. สืบค้น 1

พฤศจิกายน 2561, จาก <https://siamrath.co.th/n/29090>

อารีชา ภูมิสว่าง. (2550). **การคุมความประพฤติ : ศึกษาการเลี้ยงการลงโทษโดย**

การคุมขังเป็นช่วงระยะเวลา. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.

Andrews, D.A., & Bonta, J. (2010). **Rehabilitating Criminal Justice Policy and Practice**. Washington, DC : American Psychological Association.

Blakey, R. (2017). **Rehabilitation in Prisons**. House of Lords Library Briefing.

Retrieved June 19, 2018 from

<https://researchbriefings.parliament.uk/>

ResearchBriefing/Summary/LLN-2017-0102.

Fergus, M. (2012). **Four forms of ‘offender’ rehabilitation: Towards an interdisciplinary perspective**. Glasgow. University of Glasgow.

Howells, K., and Day, A. (1999). **The Rehabilitation of Offenders:**

International Perspectives Applied to Australian Correctional Systems. Australian Institute of Criminology, 1(112), 1.